

Rehabilitovaná rysí samice začne nový život v Brdech

20.5.2026 - Milan Mochán | Správa Národního parku Šumava

AP Lesnická, s.r.o. ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Správou národního parku Šumava navracejí do volné přírody v chráněné krajinné oblasti Brdy mladou samici rysa ostrovida. Jde o historicky první případ v České republice, kdy se podařilo zachránit osiřelé rysí kotě, úspěšně je téměř bez kontaktu s lidmi rehabilitovat a připravit na samostatný život v přírodě. Pokud se zde usadí a najde partnera, mohla by tato samice být klíčová pro budoucnost rysů v Brdech. Zvíře bude do přírody vypuštěno během následujících týdnů.

„Pro AP Lesnická je velmi dobrou zprávou možnost trvalého návratu rysa ostrovida. Na přibližně 4 000 hektarech brdských lesů, kde dlouhodobě šetrně hospodaříme, vnímáme přítomnost této vzácné šelmy jako důležitý znak zdravého a fungujícího lesního ekosystému. Stabilní populace rysa může být zároveň významným přínosem pro adaptaci brdských lesů na probíhající klimatickou změnu, protože pomáhá udržovat přirozenou rovnováhu zvěře a snižovat tlak na obnovu lesa. Díky tomu mohou lépe přirozeně vyrůstat druhově pestřejší a odolnější lesy,“ konstatuje Josef Hrdina z AP Lesnická.

Péče o rysího nalezence

„Osiřelé rysí mládě bylo nalezeno na podzim roku 2025 v západní části národního parku Šumava. Nejprve bylo umístěno do záchranné stanice Správy národního parku Šumava v Klášterci u Vimperka a následně do specializovaného zařízení v areálu zvířecích výběhů Neuschönau v národním parku Bavorský les. Toto zařízení totiž disponuje unikátními podmínkami pro dočasnou péči o zraněné nebo osiřelé divoké šelmy,“ říká Jan Mokřý, vedoucí zoolog Správy NP Šumava.

„Hlavním cílem bylo, aby si mladá rysice nezvykla na přítomnost člověka. Od loňského listopadu byla v izolovaném výběhu, kde téměř nepřišla do kontaktu s lidmi. Zachovala si tak přirozené instinkty lovce a plachost, aby se mohla vrátit do volné přírody,“ vysvětluje veterinářka Susanne Klett, odborná vedoucí areálu zvířecích výběhů Správy národního parku Bavorský les.

Klíčový jedinec pro Brdy

„Z dosavadních zkušeností s podobnými případy z jiných částí Evropy vyplývá, že navrácení rehabilitovaného rysího sirotka do volné přírody je nejúspěšnější, pokud proběhne v oblasti s občasným výskytem rysa, spíše na okraji areálu populace, kde si mladé zvíře snáze najde volné teritorium. V případě samic, které bývají opatrnější a hůře překonávají bariéry při dálkových přesunech, by takový krok mohl prospět i celé populaci. Proto byly Brdy vybrány jako ideální místo,“ doplňuje Elisa Belotti, zooložka Správy NP Šumava.

Navzdory vhodným podmínkám byli v Brdech v posledních letech zaznamenáváni jen migrující rysí samci ze Šumavy. *„Právě kvůli absenci samic zatím nedošlo v CHKO Brdy k rozmnožování rysa a zřejmě ani ke vzniku stabilního teritoria. Proto je tato rysí samice pro lokalitu mimořádně cenná z pohledu budoucí prosperity druhu. Je to speciální případ, tohoto jedince vypouštíme v oblasti, kterou rysové pravidelně navštěvují. Naším cílem není jejich návrat do míst, kde se nevyskytují,“* konstatuje Jindřiška Jelínková, ředitelka odboru druhové ochrany z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Sledování v přímém přenosu

Před samotným vypuštěním bude samici, která byla pojmenována Jane [1], nasazen telemetrický obojek. Ten umožní vědcům a ochráncům přírody sledovat její pohyb v terénu, úspěšnost lovu a to, jak se v novém prostředí adaptuje. Data z obojku budou zásadní pro ověření zdárné aklimatizace rysice v novém prostředí a vyhodnocení celého projektu rehabilitace.

„Tento případ dokazuje, že i osiřelá mláďata mají šanci na návrat, pokud se jim dostane vhodné péče. Pro českou ochranu přírody je to velký milník. Nešlo by to samozřejmě bez spolupráce s AP Lesnická., která v chráněné krajinné oblasti Brdy šetrně hospodaří. Děkujeme,“ dodává Bohumil Fišer z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Rys ostrovid je silně ohroženým druhem, který dosud v ČR stabilně obývá pouze oblast Šumavy, Českého lesa a Novohradské hory a na východě oblast Beskyd. Celková početnost v česko-bavorsko-rakouském pomezí nečítá více než 120-140 jedinců. Je to teritoriálně žijící kočkovitá šelma, která čelí mnoha nástrahám. Nižší desítky jedinců zahynou ročně pod koly aut, nebo se stávají obětí pytláků. Jeho přirozenou potravou je zejména srnčí zvěř, kterou si po ulovení schovává a vrací se k ní.

Poznámky:

[1] Rysí mládě se označuje jako Jane na počest slavné primatoložky Jane Goodallové, která zemřela právě 10 dní před jeho nalezením.

Kontakt pro média: Ing. Milan Mochán, jednatel AP Lesnická s.r.o., tel.: 739 244 326, e-mail: milan.mochan@aplesnicka.cz

Bohumil Fišer, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, tel: 724 204 129, e-mail: bohumil.fiser@aopk.gov.cz

Karolína Šulová, mluvčí Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, tel: 724 102 406, e-mail: karolina.sulova@aopk.gov.cz

Jan Dvořák, mluvčí Správy NP Šumava, tel: 731 530 509, e-mail:

jan.dvorak@npsumava.cz

Jan Mokrý, vedoucí oddělení zoologie a záchranné stanice Správy NP Šumava, tel: 731 530 472, e-mail: jan.mokry@npsumava.cz

Elisa Belotti, zooložka Správy NP Šumava, tel. 731 530 277, e-mail: elisa.belotti@npsumava.cz

<https://www.npsumava.cz/rehabilitovana-rysi-samice-zacne-novy-zivot-v-brdech>